

شماره: مب/۴۰۳

تاریخ: ۱۳۸۲/۳/۱۰

«بسمه تعالی»

جهت اطلاع کلیه مدیران عامل محترم بانکهای دولتی و غیردولتی ارسال گردید

احتراماً؛ به اطلاع می‌رساند، براساس بند ۲ از نهمصد و نود و سومین صورتجلسه مورخ ۱۳۸۱/۱۲/۳ شورای محترم پول و اعتبار، مقرر گردید درآمدهای ناشی از عقود فروش اقساطی، اجاره به شرط تملیک، خرید دین و قرض‌الحسنه از ابتدای سال ۱۳۸۲ بر مبنای روش تعهدی شناسایی و در حسابهای بانکها منظور گردد. لذا تغییرات لازم در دستورالعمل عقود فوق‌الذکر به شرح پیوست جهت اجرا ایفاد می‌گردد.

خواهشمند است دستور فرمائید ضمن نظارت بر حسن اجرای روش‌های ارائه شده، در

صورت وجود هرگونه ابهام و پیشنهاد موارد را در اسرع وقت به این اداره اعلام نمایند. /ص

مدیریت کل نظارت بر بانکها و موسسات اعتباری

اداره مطالعات و مقررات بانکی

حمید تهرانفر

بهرام فیض زرین قلم

۳۸۱۶

۱۶-۱۶۱۵

بسمه تعالی

موضوع: تغییرات در دستورالعمل حسابداری عقود فروش اقساطی و اجاره بشرط تملیک،

قرض الحسنه و خرید دین، ناشی از تغییر روش نقدی به تعهدی

فروش اقساطی :

درآمدهای فروش اقساطی مربوط به هر دوره مالی (با توجه به مدت زمان سپری شده از مدت قرارداد و بدون در نظر گرفتن زمان وصول اقساط مربوطه) بایستی در پایان همان دوره به درآمدهای آن دوره منظور گردد. بمنظور تبیین موضوع حالات زیر در نظر گرفته می شود:

- حالت اول: با فرض اینکه اقساط فروش اقساطی دقیقاً در پایان هر ماه سررسید می گردد، لذا در پایان سال بانک، برای دوازده قسط سود شناسایی می کند. به عبارت دیگر ثبتهای زیر در زمان در یافت هر قسط انجام می گردد:

(بمیزان مبلغ قسط دریافتی)	بد - صندوق	}	۱
(بمیزان مبلغ قسط دریافتی)	بس - تسهیلات اعطایی/ فروش اقساطی		
(بمیزان مبلغ سود هر قسط)	بد - سود سالهای آینده تسهیلات	}	۲
(بمیزان مبلغ سود هر قسط)	بس - سود دریافتی تسهیلات		

- حالت دوم: در صورتی که زمان سررسید اقساط در خلال ماه و یا اقساط چند ماه یکبار باشد توضیح اینکه حالتی پیش بیاید که بخشی از سود یک قسط مربوط به سال جاری باشد و بخش دیگر مربوط به سال آینده. در این صورت ثبتهای زیر در تاریخ پایان سال صورت می پذیرد:

(بمیزان سود مربوط به سال جاری آن قسط)	بد - سود سالهای آینده تسهیلات	}	۳
(بمیزان سود مربوط به سال جاری آن قسط)	بس - سود دریافتی تسهیلات		

- ۴ } بد - سود دریافتی (بمیزان سود مربوط به سال جاری آن قسط)
 بس - تسهیلات اعطایی / فروش اقساطی (بمیزان سود مربوط به سال جاری آن قسط)
 در زمان سررسید که در سال آینده خواهد بود ثبتهای زیر انجام خواهد شد:
- ۵ } بد - صندوق (بمیزان مبلغ قسط دریافتی)
 بس - سود دریافتی (بمیزان سود دریافتی مندرج در شماره ۴)
 بس - تسهیلات اعطایی / فروش اقساطی (بمیزان مابه‌التفاوت مبلغ قسط دریافتی و مبلغ سود دریافتی)
 (سود دریافتی)
- ۶ } بد - سود سالهای آینده تسهیلات (بمیزان سود مربوط به سال جاری آن قسط)
 بس - سود دریافتی تسهیلات (بمیزان سود مربوط به سال جاری آن قسط)
- حالت سوم: اگر تسهیلات بموقع پرداخت نشود.
- ۷ } بد - مطالبات سررسید گذشته / معوق تسهیلات (بمیزان مبالغ اقساط تاخیر شده)
 بس - تسهیلات اعطایی / فروش اقساطی (بمیزان مبالغ اقساط تاخیر شده)
 در پایان سال ثبتهای مربوط به روش تعهدی بشرح ذیل خواهد بود:
- ۸ } بد - سود سالهای آینده (بمیزان سود مربوط به اقساط تاخیری سال جاری)
 بس - سود معوق تسهیلات (بمیزان سود مربوط به اقساط تاخیری سال جاری)
- ۹ } بد - سود معوق تسهیلات (بمیزان سود مربوط به اقساط تاخیری سال جاری)
 بس - مطالبات سررسید گذشته / معوق تسهیلات (بمیزان سود مربوط به اقساط تاخیری سال جاری)
 (جاری)
- در زمان وصول اقساط ثبت ذیل انجام می‌شود:
- ۱۰ } بد - صندوق (بمیزان مبالغ جمع اقساط تاخیر شده دریافتی)
 بس - سود دریافتی (بمیزان سود دریافتی مندرج در شماره ۹)
 بس - تسهیلات سررسید گذشته / معوق (بمیزان مابه‌التفاوت جمع اقساط تاخیر شده دریافتی و سود دریافتی آنها)

ثبتهای روش تعهدی مربوط به عقد اجاره بشرط تملیک همانند ثبتهای فوق‌الذکر در عقد فروش اقساطی خواهد بود.

قرض الحسنه :

از آنجایی که در ابتدای هر سال کارمزد مربوط به عقد قرض الحسنه برای یک سال مالی از گیرنده تسهیلات اخذ می‌گردد. لذا لازم است در پایان هر سال با توجه به مدت زمان سپری شده از مدت قرارداد درآمد مربوطه شناسایی، و بحساب سود و زیان منظور گردد.

خرید دین :

در خصوص عقد خرید دین می‌بایست، متناسب با مدت زمان سپری شده تا زمان سررسید، درآمد حاصله شناسایی و به حساب سود و زیان منظور گردد.

• با فرض اینکه زمان سررسید اسناد خریداری شده در سال آینده باشد. ابتدا ثبت زیر در زمان انعقاد قرارداد صورت می‌پذیرد:

بد - حساب خرید دین (بمیزان خالص مبلغ معامله)		بس - حساب جاری مشتری / صندوق (بمیزان خالص مبلغ معامله)	} ۱۱
---	--	---	------

• و سپس ثبتهای زیر در پایان سال جاری چنین خواهد بود:

بد - سود دریافتی (بمیزان سود مربوط به سال جاری)		بس - سود دریافتی تسهیلات (بمیزان سود مربوط به سال جاری)	} ۱۲
--	--	--	------

در زمان سررسید (که سال آینده است) ثبتهای زیر انجام می‌شود:

بد - صندوق (بمیزان مبلغ اسمی سند)		بس - حساب خرید دین (بمیزان خالص مبلغ معامله)	
		بس - سود دریافتی (بمیزان سود سال جاری)	
		بس - سود دریافتی (بمیزان مبلغ مندرج در بند ۱۲ فوق)	} ۱۳

